

امام رضا(ع) پیام‌آور همزیستی مذاهب اسلامی بوده است/ آثار چندگانه سفر امام رضا(ع) به ایران

رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی با تشریح ابعاد سفر امام رضا(ع) به ایران گفت: اگر سفر امام رضا(ع) به ایران رخ نمی‌داد...

رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی با تشریح ابعاد سفر امام رضا(ع) به ایران گفت: اگر سفر امام رضا(ع) به ایران رخ نمی‌داد، شاید سمت و سوی مردم ایران غیر از آنچه که رخ داد، می‌شد و ایران به عنوان يك نقطه حساس جهان اسلام در يك وضع آشفته‌ای قرار می‌گرفت و شاید هم دچار تشتت می‌شد؛ سفر امام رضا(ع) آثار چندگانه ای بر ملت ایران بر جای گذاشت.

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مبلغی، رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی در گفتگو با خبرنگار مهر، با تأکید بر اینکه سفر امام رضا(ع) به ایران در یکی از حساس‌ترین مقاطع تاریخی کشور رخ داد، در آن مقطع و قبل از آن سفر، ایرانیان در يك تکاپوی تعامل با اسلام به صورت جدی و در جایگاهی تأثیرگذار در قبال تحولات در جهان اسلام قرار گرفته بودند؛ هم از حیث قدرت نظامی که به نفع بنی عباس تمام شد و هم از حیث تأثیرگذاری در ساختار سیاسی و برپا داشتن نظام اداری و شکل دهی به دیوانها، و هم از جهت داشتن حضور مؤثر در عرصه‌های فرهنگی و علمی و تأثیرگذاری بر عالمان عرب و

وی افزود: اگر این سفر رخ نمی‌داد، شاید سمت و سوی مردم ایران غیر از آنچه که رخ داد، می‌شد و ایران به عنوان يك نقطه حساس جهان اسلام در يك وضع آشفته‌ای قرار می‌گرفت و شاید هم دچار تشتت می‌شد. سفر امام رضا(ع) آثار چندگانه ای بر ملت ایران بر جای گذاشت. مردم ایران با نگاهی که کم و بیش تا آن روز پیدا کرده بودند نگاه مثبتی به اهل بیت(ع) داشتند و این سفر و اثرات آن این نگاه آنها را تقویت کرد و مردم بر این نگاه ثابت قدم شدند و مکتب اهل بیت(ع) در اعماق درون و نهان بسیاری از فرهیختگان و مردم به خصوص خطه خراسان وارد شد به خصوص اینکه خطه خراسان هم نقش تأثیرگذاری را نسبت به دیگر مناطق داشت. به هر حال می‌توان گفت سفر امام رضا(ع) به ایران نقطه عطفی در جامعه ایرانی شد.

مبلغی در ادامه سخنانش اظهارداشت: همچنین این سفر باعث شد که مردم ایران در مواجهه با جهان عرب از فروغلتیدن در یک انحراف دور شوند. مردم ایران خواهان یک سیاست و برآمده از قتل که بنی عباس دنبال می‌کردند نبودند، این سیاست ممکن بود که آثار و بازتابهای منفی ریشه داری و شاید يك نوع وارفتگی را نسبت به اسلام در مردم ایران ایجاد کند و امام رضا(ع) به عنوان چهره‌ای که توانست اسلام خالص و صادق چیزی که ایرانی‌ها به دنبال آن بودند را شکل دهد و نگاه آنها را نگاهی تفکیک شده به جهان عرب کند و این گونه نباشد که همه را به يك چشم ببینند و در نتیجه از اسلام دوری گزینند و بعد که فهمیدند که دستگاه حاکمه آن موقع دستگاه جائر و ظالمی است و اسلام واقعی در چهره اهل بیت(ع) متبلور است، لذا از ورود يك نگاه انحرافی در ایران به عنوان بخشی از جامعه اسلامی آن روز جلوگیری کردند و نگاه مردم را به اسلام تقویت کرد و اسلام را در جامعه آن روز ابدی و همیشگی کرد.

وی با اشاره به اینکه تأثیر دیگری که این سفر بر جای گذاشت این بود که مردم ایران، عالمان و فرهیختگان آن روز پرسش‌های بسیاری را در ارتباط با فلسفه احکام داشتند و به دنبال این بودند که احکام اسلام چه علت، فلسفه و حکمتی را در بر دارد و کسی که به خوبی توانست پاسخ عالمان و فرهیختگان ایرانی را دهد امام رضا(ع) بود، بیان کرد: به همین خاطر نگارش کتاب‌های علل الشرایع که در متون روایی ما وجود دارد عمده آنها به نظرات و روایات امام رضا(ع) بر می‌گردد و بسیاری از صاحبان علل الشرایع یعنی حکمت‌های احکام شریعت هم ایرانی‌ها بودند؛ این امر در ایجاد يك نگاه عقلانی به اسلام و تقویت جنبه‌های عقلانیت‌خواهانه مردم ایران هم خیلی تأثیر گذاشت.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی در ادامه سخنانش گفت: تأثیر دیگر امام رضا(ع) بر ملت ایران این است که ادیان دیگری در فضای ایران آن روز بودند که رفت و آمدهایی میان نمایندگان ادیان مختلف وجود داشت امام رضا(ع) در بسیاری از مجامع با آنها به گفت‌وگو پرداختند. این گفت‌وگو حداقل دو نتیجه را در برداشت یکی اینکه پیام آور يك رابطه مسالمت جویانه و همزیستانه با ادیان بود که تجربه ایرانی‌ها هم این امر را می‌طلبید که بسیار تأثیرگذار هم بود.

وی افزود: دوم اینکه منطق برتر، قوی تر، مقتدرتر و عقلانی تر امام(ع) در مواجهه با ادیبانی که بسیار به استدلال‌های به نفع دین خود مجهز بودند نشان داده شد که در این مواجهه و رویارویی سخن و منطق اصلی از دهان مبارک امام رضا(ع) در این مجالس به ناظران ارائه می‌شد و این به تقویت اسلام انجامید.

این استاد حوزه و دانشگاه بیان کرد: بخشهای زیادی از ایران در آن زمان اهل سنت بودند اثر دیگری که سفر امام رضا(ع) بر ایران آن روز داشت این بود که استقبال هم زمان اهل سنت و شیعه از امام رضا(ع) يك نوع همگرایی و ایجاد صف واحد را به وجود آورد و احساس بودن در يك موضع‌گیری‌های واحد را نسبت به امام رضا(ع) برانگیخت و موجب شد که هنوز هم آن نگاه‌های اهل سنت خراسان به خصوص خطه‌هایی که امام رضا(ع) در آنجا حضور داشته است نگاه اهل بیت(ع) است که ما باید این را پاس بداریم و با قوت تمام آنرا دنبال کنیم. به هر حال امام رضا(ع) پیام‌آور همزیستی مذاهب اسلامی و بودن در کنار هم بوده است.

وی با بیان اینکه از آثار دیگر حضور پر بار امام رضا(ع) در ایران تزریق صداقت و مظلوم‌خواهی در مردم ایران بوده است، گفت: امام رضا(ع) يك چهره مظلوم و از ظالم‌گريزان بود و به خوبی قدرت افشای مکر و قدرت سیاسی دستگاه بنی عباس را از خود نشان داده بود و این در تصحيح فرهنگ عمومی مردم و آرمان‌خواهانه، اسلام‌خواهانه و صداقت‌ورزانه مردم نقش اساسی را برعهده داشت و گرنه ممکن بود آن جامعه در يك وضع رو به تلاشی قرار گیرد و ملتهب شود.

مبلغی در پایان سخنانش گفت: ارائه روایات بسیار، معرفی آباء و اجداد طاهرين خود و ایجاد يك نسل محدث از مردم آن روز و ... نقش‌های دیگری بود که امام رضا(ع) ایفا کردند، همچنین این روشنگری ایشان باعث شد دستگاه بنی عباس بر ایرانی‌ها سیطره پیدا کنند و به همین خاطر هم می‌بینیم که این دستگاه با وجود اینکه بر ایران تمرکز کرده بود، خیلی زود از ایران دور شد.